

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΚΛΑΔΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

«Για την αγορά οίνου στην Βόρεια Μακεδονία»

Επιμέλεια - Σύνταξη : Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Αύγουστος 2019

Περιεχόμενα

1. Γενικές παρατηρήσεις	3
2. Εγχώρια κατανάλωση και εισαγωγές οίνου	4
3. Εγχώρια παραγωγή και εξαγωγές οίνου	5
4. Δασμοί και φόροι	8
5. Σήμανση προϊόντων	9
6. Η αγορά λιανικού εμπορίου	10
7. Συμπεράσματα - Προοπτικές των ελληνικών οίνων στη αγορά της Βόρειας Μακεδονίας.....	12
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	14
8.1. Κατάλογος εισαγωγέων αλκοολούχων ποτών και οίνων	14
8.2. Κατάλογος υπεραγορών λιανικής πώλησης (Super Markets).....	14
8.3. Κατάλογος καταστημάτων πώλησης οίνου (κάβες).....	15
8.4. Κατάλογος παραγωγών οίνου στην Βόρεια Μακεδονία	15
8.5. Ένωση Παραγωγών Οίνου στην Βόρεια Μακεδονία	16
8.6. Ένωση Οινοχόων Βόρειας Μακεδονίας.....	16
8.7. Κλαδικές Εκθέσεις & Εκδηλώσεις στην Βόρεια Μακεδονία	16
8.8. Στατιστικά στοιχεία εξωτερικού εμπορίου	17
8.9 Τιμές πώλησης εγχώριου και εισαγόμενου οίνου σε υπεραγορές Βόρειας Μακεδονίας	28

1. Γενικές παρατηρήσεις

Η παραγωγή και η κατανάλωση οίνου στην Βόρεια Μακεδονία αποτελεί σημαντικό τομέα, στο πλαίσιο της τοπικής αγοράς τροφίμων και ποτών.

Στα τέλη της δεκαετίας του '90, η βιομηχανία οίνου της Βόρειας Μακεδονίας εισήλθε σε μια περίοδο έντονων εξελίξεων στην αμπελουργία και την οινοποίηση, με την κατασκευή νέων οινοποιείων και την αναδιάρθρωση των παλαιών, με απώτερο στόχο να τεθεί η χώρα στο διεθνή αμπελουργικό χάρτη.

Ο οίνος αποτελεί προϊόν που καταναλώνεται ευρέως στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας, μολονότι σημαντικό ποσοστό των καταναλωτών (περίπου 25-30%) είναι μουσουλμάνοι και η κατανάλωση αλκοόλ αντιβαίνει στις διατροφικές συνήθειες του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Η αγορά οίνου στη Βόρεια Μακεδονία είναι ιδιαίτερα προστατευμένη και αυτό αποτελεί εμπόδιο για τα εισαγόμενα προϊόντα. Ωστόσο, το βιοτικό επίπεδο των καταναλωτών βελτιώνεται σταδιακά, εξ αιτίας της συνεχούς αύξητικής τάσης των μισθών, δημιουργώντας τη δυνατότητα απορρόφησης διαφοροποιημένων προϊόντων.

Σε κάθε περίπτωση, απαραίτητη είναι η σωστή προβολή και προώθηση των προϊόντων, προκειμένου να είναι αναγνωρίσιμα και να επιλέγονται από τους καταναλωτές, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για premium προϊόντα.

Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπιών μπορεί να συνδράμει προς αυτή την κατεύθυνση, προσφέροντας την αρωγή του σε επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να προωθήσουν τα προϊόντα τους στην εδω αγορά.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπιών διοργάνωσε με επιτυχία, τον Δεκέμβριο 2017, Festival Ελληνικών Οίνων με γευσιγνωσία στην οποία συμμετείχαν οκτώ ελληνικά οινοποιεία {Κατώγι Αβέρωφ, Κεχρής, Μπουτάρης, (ΚΥΡ-ΓΙΑΝΝΗΣ), Πόρτο Καρράς, Κτήμα Ερατεινή, Blink Wines, Τσάνταλης, Γεροβασιλείου, Μελισσινός} και 55 διαφορετικές ετικέτες οίνων, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων αποσταγμάτων. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν σχεδόν 300 προσκεκλημένοι, μεταξύ των οποίων στοχευμένο καταναλωτικό κοινό και επαγγελματίες του οίνου, εκπρόσωποι τοπικών εταιρειών, εισαγωγής, διανομής και εμπορίας οίνων και αλκοολούχων ποτών, εκπρόσωποι του κλάδου HoReCa, δημοσιογράφοι, στελέχη παραγωγικών υπουργείων, καθώς και εκπρόσωποι της επιχειρηματικής και διπλωματικής κοινότητας της χώρας και άλλοι δυνητικοί καταναλωτές «premium» προϊόντων.

2. Εγχώρια κατανάλωση και εισαγωγές οίνου

Η Βόρεια Μακεδονία αποτελεί μια σχετικά μικρή αγορά, με συνολικό πληθυσμό, που μόλις ξεπερνά τα δύο εκατομμύρια κατοίκους¹, ο οποίος, ωστόσο, έχει στην κουλτούρα του την κατανάλωση οίνου.

Σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία του Διεθνούς Ινστιτούτου Οίνου (2017), η Βόρεια Μακεδονία έχει ετήσια κατανάλωση οίνου σε λίτρα: 84.000.000, ήτοι κατανάλωση οίνου σε λίτρα ανά κάτοικο: 40,5/ετησίως. Βάσει των στοιχείων του έτους 2017, η Βόρεια Μακεδονία καταλαμβάνει την 36^η θέση μεταξύ των χωρών με την μεγαλύτερη κατανάλωση παγκοσμίως και με ποσοστό 0,34% στην παγκόσμια κατανάλωση οίνου. Σε παλαιότερη έρευνα του Διεθνούς Ινστιτούτου Οίνου (2015), η Βόρεια Μακεδονία είχε τοποθετηθεί στην πρώτη δεκάδα των χωρών παγκοσμίως με την μεγαλύτερη κατά κεφαλή κατανάλωση οίνου.

Το εισαγωγικό καθεστώς στην Βόρεια Μακεδονία είναι αρκετά προστατευτικό ως προς την αγορά του οίνου. Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας και Ε.Ε. επιτρέπει την ύπαρξη ενός καθεστώτος που δεν διευκολύνει τις εισαγωγές ευρωπαϊκών κρασιών στην αγορά. (βλ. κεφάλαιο 3). Για το λόγο αυτό, σε παγκόσμιο επίπεδο η Βόρεια Μακεδονία τοποθετείται στην 28^η θέση ως προς τις εξαγωγές οίνου και στην 173^η ως προς τις εισαγωγές.

Οι εισαγωγές οίνου στην Βόρεια Μακεδονία αν και περιορισμένες, εξ αιτίας του δασμολογικού καθεστώτος, παρουσίασαν συνεχή αυξητική τάση σε όρους ποσότητας από το 2015, ενώ σε όρους αξίας η τάση ήταν αυξητική έως το 2017, με μικρή πτώση εισαγωγών (5,3%) το 2018. Σε γενικές γραμμές, εισάγονται στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας, κατά μέσο όρο της τελευταίας τετραετίας, περίπου 235 χιλ. λίτρα οίνου διαφορετών τύπων – κυρίως αφρώδους, τα οποία σε αξία φτάνουν τα 555 χιλ. ευρώ. (βλ. ανάλυση στατιστικών στοιχείων στο κεφάλαιο 8.8. στο παράστημα)

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης ως προς την αξία των εισαγωγών οίνου στην Βόρεια Μακεδονία, σύμφωνα με τα ετήσια στατιστικά στοιχεία του 2018, είναι η Γαλλία (με 186,9 χιλ. ευρώ), η Ιταλία (166 χιλ. ευρώ), η Σλοβενία (71 χιλ. ευρώ), η Γερμανία (52,2 χιλ. ευρώ) και η Κροατία (45,5 χιλ. ευρώ), ενώ ως προς την ποσότητα είναι η Σλοβενία (71,6 χιλ. λίτρα), η Κροατία (38,3 χιλ. λίτρα), η Γερμανία (28,5 χιλ. λίτρα), η Σερβία (24,5 χιλ. λίτρα) και το Μαυροβούνιο (16,8 χιλ. λίτρα). Οι ελληνικές εξαγωγές οίνου στην Βόρεια Μακεδονία, παρά τη γειτνίαση των δυο χωρών, είναι αμελητέες.

¹ Σύμφωνα με την εδώ Κρατική Στατιστική Υπηρεσία ο πληθυσμός της χώρας είναι 2.077.132 κάτοικοι (στοιχεία 31.12.2018)

Για τη διαμόρφωση πληρέστερης εικόνας, παρατίθενται, στο τέλος του σημειώματος, αναλυτικοί πίνακες των εισαγωγών οίνου της Βόρειας Μακεδονίας, με βάση τα διαθέσιμα επίσημα στατιστικά στοιχεία για την περίοδο 2015-2018, ανά κατηγορία και χώρα προέλευσης.

3. Εγχώρια παραγωγή και εξαγωγές οίνου

Η Βόρεια Μακεδονία είναι χώρα παραγωγός οίνου και το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της προορίζεται για εξαγωγή.

Συνολικά, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Στατιστικού Μητρώου Επιχειρήσεων (2017), υπάρχουν 77 καταγεγραμμένα οινοποιεία (από 28 το 2003), τα περισσότερα από τα οποία είναι μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις, που βρίσκονται κυρίως στα Σκόπια, στο Καβάνταρτσι και στο Νεγκότινο και τα οποία συμβάλλουν στον οινοποιητικό κλάδο της χώρας.

Η πιο γνωστή περιοχή παραγωγής είναι η περιοχή Tikves (Kavadarci, Negotino, Demir Karija). Το Ινστιτούτο Γεωργίας της Βόρειας Μακεδονίας έχει 54 καταχωρημένες ποικιλίες σταφυλιών. Μεταξύ των λευκών ποικιλιών κρασιού, οι συνηθέστερες είναι οι εξής: Smederevka, Zhilavka, Rheine Riesling και Belan. Οι κόκκινες ποικιλίες που χρησιμοποιούνται περισσότερο στην οινοποίηση στην Βόρεια Μακεδονία είναι οι εξής: Vranec (τοπική), Cabernet Sauvignon, Merlot και Βουργουνδίας.

Η καλλιέργεια σταφυλιών στη Βόρεια Μακεδονία παράγει εισόδημα για 30.000 - 40.000 οικογένειες.

Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, η αμπελουργία στην Βόρεια Μακεδονία σημείωσε σημαντική αύξηση την τριετία μεταξύ 2014-2016, καθώς η παραγωγή σταφυλιών ανήλθε από 195.888 τόνους το 2014, σε 333.319 τόνους το 2016. Το 2017 δεν αποτέλεσε καλή χρονιά και η παραγωγή μειώθηκε δραματικά στους 180.349 τόνους, κυρίως λόγω καιρικών συνθηκών, για να αυξηθεί κατά 63,3%, την επόμενη χρονιά, φτάνοντας τους 294.497 τόνους.

Έκταση και παραγωγή αμπελώνων στη Βόρεια Μακεδονία

	2014	2015	2016	2017	2018
Καλλιεργήσιμη έκταση (εκτάρια)	22.726	22.918	23.912	23.398	23.670
Συνολικός αριθμός αμπελώνων	85.986	86.313	87.668	87.945	88.356
Συνολική παραγωγή (τόνοι)	195.888	324.769	333.319	180.349	294.497
Παραγωγή σε κιλά ανά εκτάριο	8.620	14.171	14.372	7.708	12.442

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

Οι αμπελώνες στη χώρα, περιλαμβάνουν τόσο την παραγωγή επιτραπέζιων σταφυλιών, όσο και την παραγωγή σταφυλιών οίνου. Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία για το 2017, η παραγωγή οίνου στη χώρα ανήλθε σε 10.655 εκατ. λίτρα, εκ των οποίων 2.805 εκατ. λίτρα ήταν εμφιαλωμένο κρασί (26% του συνόλου) και 7.850 σε μορφή χύδην (74% του συνόλου).

Στο πλαίσιο του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος που παρουσιάζει η οινοποιία για την Βόρεια Μακεδονία, βρίσκεται σε εξέλιξη πρόγραμμα κατασκευής εκατό μικρών οινοποιείων, για τα οποία το κράτος προσφέρει τα οικοπέδα και οι Δήμοι τα κατασκευαστικά σχέδια, ενώ αναμένονται επενδύσεις σε αυτά από πλευράς ιδιωτών.

Υπάρχουν αναδυόμενα οινοποιεία τα οποία είναι κατασκευασμένα και εξοπλισμένα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και εφαρμόζουν νέες τεχνολογίες και μεθόδους σύγχρονης παραγωγής οίνου. Γενικά, η νέα τεχνολογία σε αυτές τις εγκαταστάσεις παραγωγής κρασιού, καθώς και η σταδιακή αναβάθμιση των παλαιών οινοποιείων με νέο εξοπλισμό, συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας του οίνου που παράγεται κατά τα τελευταία χρόνια, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την αυξημένη ζήτηση κρασιού της Βόρειας Μακεδονίας από αλλοδαπούς αγοραστές.

Η Βόρεια Μακεδονία έχει θεσπίσει νομοθεσία για τον οίνο, η οποία προσεγγίζει τη νομοθεσία της Ε.Ε. και κατά συνέπεια τις νομοθετικές απαιτήσεις του ΠΟΕ για τον οίνο. Αυτό είναι ένα σημαντικό βήμα για την οργάνωση του τομέα. Εντούτοις, απαιτείται η κατάλληλη εφαρμογή του νόμου.

Ξένες εταιρείες και Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί συμμετέχουν ως εταίροι στη διανομή του εγχώριου οίνου στις διεθνείς αγορές, αλλά και στην ίδια την παραγωγή του οίνου. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) διαθέτει το 25% του γνωστού οινοποιείου της χώρας 'Tikves'.

Επισημαίνεται, ενημερωτικά, ότι η εισαγωγή φελλών για τις φιάλες οίνου γίνεται κυρίως από την Ελλάδα, η εισαγωγή φιαλών από την Κροατία και τη Βουλγαρία και βαρελιών από τη Γαλλία, την Ουγγαρία και τις ΗΠΑ.

Η κλαδική ένωση οινοπαραγωγών Βόρειας Μακεδονίας έχει προβεί στην εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου για την περίοδο 2015-2020 με σκοπό την προώθηση του εγχώριου κρασιού στις αγορές της Ευρώπης, της Αμερικής και της Ασίας.

Ως προς τις εξαγωγές οίνου της Βόρειας Μακεδονίας, τα προϊόντα δύο δασμολογικών κλάσεων καλύπτουν περίπου το 95% του συνόλου των εξαγωγών οίνου (στοιχεία 2018) και είναι οι ακόλουθες:

- A) Δασμολογική κλάση 220429: Κρασιά σε δοχεία άνω των 10 λίτρων (ήτοι χύδην)
- B) Δασμολογική κλάση 220421: Κρασιά σε δοχεία έως 2 λίτρα (ήτοι συσκευασμένα)

Εξαγωγές οίνου από Βόρεια Μακεδονία 2014-2018

Δασμολογική κλάση 220429: Κρασιά σε δοχεία άνω των 10 λίτρων	2014	2015	2016	2017	2018	Μετ. 2017/2018
Αξία (χιλ. ευρώ)	28.662	18.498	25.665	21.954	22.529	2,62%
Βάρος (τόνοι)	62.088	52.850	55.055	49.928	48.870	-2,12%

Δασμολογική κλάση 220421: Κρασιά σε δοχεία έως 2 λίτρα	2014	2015	2016	2017	2018	Μετ. 2017/2018
Αξία (χιλ. ευρώ)	19.398	20.779	22.070	21.849	25.520	16,8%
Βάρος (τόνοι)	18.295	20.167	22.020	21.248	22.320	5,0%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του 2018, οι κυριότερες χώρες που απορροφούν τις εξαγωγές οίνου συνολικά της Βόρεια Μακεδονίας είναι, ως προς την αξία, η Σερβία (29%), η Γερμανία (21%), η Κροατία (17%), η Βοσνία – Ερζεγοβίνη (7%) και η Σλοβενία (5%). (βλ. στο παράστημα σχετικό πίνακα στο Κεφάλαιο 8.8 Στατιστικά στοιχεία Εξωτερικού Εμπορίου).

Ειδικότερα, το εμφιαλωμένο κρασί της Βόρειας Μακεδονίας εξάγεται κατά κύριο λόγο στις γειτονικές χώρες: Σερβία (34%), Κροατία (20%), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (12%), Σλοβενία (7%), Βουλγαρία (3%), Μαυροβούνιο (3%) και Κόσσοβο (3%). Παρατηρείται, ωστόσο, ότι δυο μη ευρωπαϊκές χώρες, η Κίνα και οι ΗΠΑ απορροφούν το 7% και το 2% αντίστοιχα, βάσει των στοιχείων της τελευταίας πενταετίας. (βλ. στο παράρτημα σχετικό πίνακα στο Κεφάλαιο 8.8 Στατιστικά στοιχεία Εξωτερικού Εμπορίου).

Σε ό,τι αφορά στους οίνους σε μορφή χύδην, η Γερμανία απορροφά τον κύριο όγκο των εξαγωγών σε ποσοστό 45%, ενώ αντίθετα στους εμφιαλωμένους οίνους απορροφά μόλις το 3%. Στην αμέσως επομένη θέση βρίσκεται η Σερβία με ποσοστό 24%, η οποία αποτελεί επίσης σημαντικό πελάτη της χώρας και για τα εμφιαλωμένα με ποσοστό 34%, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω. Επιπλέον, από τις μη ευρωπαϊκές χώρες, ο Καναδάς εμφανίζεται να απορροφά το 2% των εξαγωγών τα τελευταία δύο έτη, ποσοστό σημαντικά αυξημένο σε σχέση με τα προηγούμενα δυο έτη (βλ. λεπτομέρειες στο παράρτημα Κεφάλαιο 8.8 Στατιστικά στοιχεία Εξωτερικού Εμπορίου).

4. Δασμοί και φόροι

Το ύψος του δασμού που επιβάλλεται στον εισαγόμενο οίνο, ανέρχεται στο 50% επί της αξίας του προϊόντος. Για ορισμένες κατηγορίες οίνου ο δασμός περιορίζεται στο 45%. Ο ισχύων ΦΠΑ ανέρχεται στο 18% επί της αξίας του προϊόντος, ενώ δεν υφίσταται πλέον ειδικός φόρος κατανάλωσης.

Αναλυτικός κατάλογος των επιβαλλόμενων δασμών το 2018, ανά δασμολογική κλάση και προέλευση προϊόντος, έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της εδώ Υπηρεσίας Τελωνείων (www.customs.gov.mk), στη θέση:

<http://www.customs.gov.mk/index.php/en/biznis-zaednica-mk-2/presmetka-na-davacki-en/carinska-tarifa-mk>

Όπως προβλέπεται στη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας και ΕΕ, η οποία υπεγράφη το 2001 και ετέθη σε ισχύ το 2004, οι περισσότεροι δασμοί της Ε.Ε. καταργήθηκαν σταδιακά μέχρι το τέλος του 2010.

Πρόκειται για μια περίοδο ευνοϊκή για την Βόρεια Μακεδονία, όσον αφορά στην πρόσβαση των εξαγόμενων προϊόντων της στην αγορά στην ΕΕ, χωρίς να χρειάζεται να ανοίξει πολύ τη δική της αγορά.

Μια βασική πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα η Βόρεια Μακεδονία, είναι η συγκέντρωση των επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα που θα συνοδεύουν τα προενταξιακά διαθέσιμα από την Ε.Ε. (στο πλαίσιο του IPARD) και τα νέα διαθέσιμα κεφάλαια από τον αυξανόμενο αγροτικό προϋπολογισμό της Κυβέρνησης της Βόρειας Μακεδονίας, για την ανάπτυξη του οινοποιητικού τομέα.

Οι διατάξεις για την πρόσβαση στην αγορά της Ε.Ε. διαμορφώνουν ένα ευνοϊκό εμπορικό καθεστώς για τη Βόρεια Μακεδονία, το οποίο θα διαρκέσει μέχρι την ένταξη της χώρας στην ΕΕ. Τα γεωργικά προϊόντα μπορούν να εισέλθουν στην κοινοτική αγορά αφορολόγητα, εκτός από τις δασμολογικές ποσοτώσεις για τον οίνο, το βόειο κρέας και τα ψάρια (σαρδέλες).

Η Βόρεια Μακεδονία εφαρμόζει ποσοτώσεις στις εισαγωγές από την Ε.Ε. για 29 δασμολογικές σειρές, μεταξύ των οποίων και το κρασί. Το μέγεθος της ποσόστωσης για την εισαγωγή ευρωπαϊκού οίνου στην εδώ αγορά είναι σχετικά μικρό².

Το 2001 υπεγράφη ξεχωριστό πρωτόκολλο για το κρασί και από τότε έχει γίνει επαναδιαπραγμάτευση, με την εισαγωγή ενός ενδιαφέροντος μηχανισμού αύξησης της ποσόστωσης εισαγωγής για τον εμφιαλωμένο οίνο ετησίως, μειώνοντας παράλληλα την ποσόστωση για το χύμα κρασί³. Οι ποσοτώσεις οίνου επανεξετάζονται κάθε χρόνο και αυξάνονται διαδοχικά, καθώς νέες χώρες εντάσσονται στην ΕΕ.

Όσον αφορά στις δασμολογικές παραχωρήσεις, η Βόρεια Μακεδονία υιοθέτησε άμεση απαλλαγή από δασμούς σε 18 γεωργικές δασμολογικές σειρές, αλλά και πάλι σε αυτές δεν περιλαμβάνονται τα κρασιά.

5. Σήμανση προϊόντων

Όσον αφορά στην απαραίτητη σήμανση των προϊόντων, εκείνα τα οποία προορίζονται προς βρώση ή πόση, θα πρέπει να έχουν ετικέτα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Ειδικότερα, η ισχύουσα νομοθεσία περί σήμανσης στην Βόρεια Μακεδονία, η οποία έχει εναρμονισθεί με το κεκτημένο της Ε.Ε., προβλέπει ότι οι ετικέτες των τροφίμων που προορίζονται για τους τελικούς καταναλωτές θα πρέπει να διαθέτουν ετικέτα στην τοπική γλώσσα, όπου αναφέρονται: όνομα προϊόντος, συστατικά (αλλεργιογόνα που ενδεχομένως περιλαμβάνουν), ποσότητα συστατικών, χώρα καταγωγής, καθαρό βάρος, ποσότητα ή όγκος, ημερομηνία παραγωγής και λήξης, τρόπος διατήρησης, σχετικές προειδοποιήσεις για τον καταναλωτή, όνομα και πλήρης διεύθυνση του εισαγωγέα, οδηγίες χρήσης (εφ' όσον είναι απαραίτητες για την ορθή χρήση του προϊόντος) και για τα ποτά με περιεκτικότητα αλκοόλ άνω του 1,2% κατ' όγκο θα πρέπει να αναγράφεται ο αλκοολικός βαθμός του προϊόντος.

² Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το α' και το β' τρίμηνο του 2019, η ποσόστωση για την εισαγωγή ευρωπαϊκών οίνων στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας είναι μόλις 435.000 λίτρα/τρίμηνο για το σύνολο των κρατών μελών. Ενώ για το γ' και δ' τρίμηνο του 2019 η ποσόστωση μειώνεται στα 345.000 λίτρα/τρίμηνο.

³ Η ΣΣΣ μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας - ΕΕ επιτρέπει ποσοτώσεις για εμφιαλωμένο οίνο και χύδην οίνο από τη Βόρεια Μακεδονία, με μηχανισμό για τη μείωση της ποσόστωσης του ολικού κρασιού με την πάροδο του χρόνου και αύξησης της ποσόστωσης του εμφιαλωμένου οίνου. Οι οίνοι που εξάγονται εντός της ποσόστωσης μπορούν να εισέλθουν στην κοινοτική αγορά αφορολόγητοι.

Τα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να αναγράφονται, είτε στην αρχική ετικέτα, είτε σε αυτοκόλλητη ετικέτα πάνω από την αρχική. Επίσης, το ελάχιστο μέγεθος της γραμματοσειράς προβλέπεται να είναι 1,2 χιλιοστά. Μη εφαρμογή των κανονισμών επισύρει πρόστιμα που κυμαίνονται από 1.000 έως 10.000 ευρώ.

Δίδεται η δυνατότητα (όχι όμως υποχρέωση) της χρήσης και της δεύτερης γλώσσας της χώρας, της αλβανικής, σε περιοχές όπου ο αλβανόφωνος πληθυσμός ξεπερνά το 20% (το αίτημα μπορεί ενδεχομένως να τεθεί από κάποιον τοπικό εισαγωγέα).

Επισημαίνεται, ότι στο πλαίσιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ ΕΕ - Βόρειας Μακεδονίας, προβλέπεται αμοιβαία **προστασία των ονομασιών** των οίνων, των αλκοολούχων ποτών και των αρωματισμένων οίνων. (βλ. Πρόσθετο Πρωτόκολλο – επίσημη εφημερίδα ΕΕ L342/9/27.12.2001).

Οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις του κλάδου θα πρέπει να συνεργαστούν με τους εισαγωγείς ή τους αντιπροσώπους, μέσω των οποίων εισάγεται το προϊόν στη χώρα, προκειμένου να ενημερωθούν για την ακριβή απόδοση των στοιχείων της συγκεκριμένης ετικέτας στην τοπική γλώσσα.

6. Η αγορά λιανικού εμπορίου

Στην Βόρεια Μακεδονία, πέραν της κατανάλωσης στα καταστήματα εστίασης και διασκέδασης, τα κρασιά πωλούνται σε super market, καθώς και σε καταστήματα αποκλειστικής διάθεσης κρασιών (κάβες), όπου εκεί μπορεί κανείς να εντοπίσει κάποια ποικιλία κυρίως τοπικών αλλά και εισαγόμενων ετικετών. Πρόσφατα, άλλαξε ο νόμος και κατάργησε τον χρονικό περιορισμό των πωλήσεων στα σημεία λιανικής πώλησης, ο οποίος επέτρεπε τις πωλήσεις οίνου μέχρι το απόγευμα και συγκεκριμένα έως τις 19:00, κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο έως τον Απρίλιο και μέχρι τις 21:00 από το Μάιο έως το Σεπτέμβριο.

Οι πωλήσεις και η διανομή στην εγχώρια αγορά γίνονται γενικά από το τμήμα πωλήσεων κάθε οινοποιείου, που ασχολείται άμεσα με τους λιανοπωλητές. Υπάρχουν συγκριτικά λίγοι χονδρέμποροι κρασιού και οινοπνευματωδών ποτών, με αποτέλεσμα να αφήνουν στο κάθε οινοποιείο να αντιμετωπίζει τους εγχώριους λογαριασμούς λιανικής πώλησης "on-premise" και "off-premise".

Την προηγούμενη δεκαετία η εγχώρια κατανάλωση οίνου της Βόρειας Μακεδονίας ήταν σχετικά χαμηλή, συγκριτικά με τα πρότυπα της ΕΕ. Σε μια μελέτη του Harvard Business School, το 2006, στους καταναλωτές της Βόρειας Μακεδονίας καταλογιζόταν "ένας χαμηλός βαθμός εξειδίκευσης της ζήτησης". Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, όπως προαναφέρθηκε, φαίνεται να υπάρχει αλλαγή, ως προς την κατανάλωση οίνου στην χώρα, η οποία εμφανίζει αυξητικές τάσεις.

Οι εισαγωγές οίνου στην Βόρεια Μακεδονία ανήλθαν σε 584,72 χιλ. ευρώ το 2018, μειωμένες κατά 5,3% σε αξία σε σχέση με το προηγούμενο έτος, μολονότι σε όρους ποσότητας παρουσίασαν μικρή αύξηση.

Από έρευνα του Γραφείου ΟΕΥ σε τέσσερις υπεραγορές της Βόρειας Μακεδονίας, VERO (απευθύνεται σε μέσα και ανώτερα εισοδηματικά στρώματα), TINEX DELICATESSEN (απευθύνεται σε υψηλά εισοδηματικά στρώματα), RAMSTORE (απευθύνεται σε μέσα εισοδηματικά στρώματα) και KAM (απευθύνεται σε χαμηλά εισοδηματικά στρώματα), προέκυψαν τα εξής (βλ. επίσης πίνακες στο Κεφάλαιο 8.9):

Η μέση τιμή του εγχώριου ερυθρού οίνου ανέρχεται στα 7-8 περίπου ευρώ ανά μπουκάλι (0,75 λ.), του λευκού οίνου στα 6-7 ευρώ και του ροζέ χαμηλότερα κοντά στα 4-5 ευρώ. Ειδικά στο κόκκινο κρασί υπάρχει σχετικά μεγάλη γκάμα και διακυμάνσεις, καθώς ορισμένες ποιοτικές ετικέτες μπορεί να φτάσουν έως και τα 56 ευρώ, τιμή η οποία είναι εξαιρετικά υψηλή για τα εισοδηματικά δεδομένα της χώρας. Σημειώνονται, πάντως και ιδιαίτερως χαμηλές τιμές, καθώς στην υπεραγορά KAM η χαμηλότερη τιμή είναι 1,6 ευρώ.

Όσον αφορά στον εισαγόμενο οίνο, η παρουσία του στα ράφια των υπεραγορών είναι πολύ περιορισμένη, με εξαίρεση το TINEX DELICATESSEN που απευθύνεται σε μία εισοδηματική ελίτ. Η μέση τιμή του εισαγόμενου κόκκινου κρασιού είναι περίπου 14 ευρώ και του λευκού περίπου 12. Το εισαγόμενο ροζέ κρασί είναι σχετικά σπάνιο και η μέση τιμή ετικέτας γαλικής προέλευσης φτάνει τα 13-14 ευρώ και ιταλικής προέλευσης τα 10,4 ευρώ.

Οι τιμές των εισαγόμενων οίνων για τους καταναλωτές είναι υπερδιπλάσιες από τα τοπικά κρασιά στα ράφια. Η σημαντική διαφορά τιμών οφείλεται αναμφισβήτητα στο δασμό 50% καθώς και στο σχετικά μικρό μέγεθος της ποσόστωσης στην εισαγωγή οίνων της ΕΕ στην Βόρεια Μακεδονία. Για το λόγο αυτό στα μικρότερα σούπερ μάρκετ, δεν υπάρχουν καθόλου εισαγόμενα κρασιά.

Όσον αφορά στις εισαγωγές ελληνικού οίνου είναι πολύ περιορισμένες και διεξάγονται αποσπασματικά, ενώ κατά την ως έρευνα του Γραφείου ΟΕΥ δεν εντοπίσαμε ελληνικό οίνο σε καμία από τις τέσσερις αλυσίδες που προαναφέρθηκαν.

Ο οίνος αποτελεί ένα προϊόν διατροφής που συνδέεται με την ψυχαγωγία, τη διασκέδαση και με τον τουρισμό. Οι εισαγόμενοι ποιοτικοί οίνοι στην εδώ αγορά προσελκύουν ένα πιο εύπορο καταναλωτικό κοινό, το οποίο συνδέει την κατανάλωση του οίνου με το «status», το «image» και το «well being».

Η εφαρμογή ενός επιθετικού μάρκετινγκ προς οινόφιλους καταναλωτές και η προώθηση και προβολή της ετικέτας θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα ελληνικά οινοποιεία να προσελκύσουν δυνητικούς καταναλωτές και να διεισδύσουν στο τμήμα της αγοράς που καταλαμβάνεται σήμερα από άλλους εισαγόμενους οίνους. Εξ άλλου οι τιμές των ελληνικών οίνων, εν γένει, δεν θεωρούνται λιγότερο ανταγωνιστικές, σε σύγκριση με τις τιμές των γαλλικών ή των ιταλικών οίνων. Η διαφορά εστιάζεται κυρίως στην «φήμη» των γαλλικών ή των ιταλικών οίνων ανεξαρτήτως ετικέτας. Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται και το ζήτημα μιας εθνικής στρατηγικής προβολής του ελληνικού οίνου, γενικότερα, στις αγορές του εξωτερικού, που ξεφεύγει από τα όρια του παρόντος ενημερωτικού σημειώματος.

7. Συμπεράσματα - Προοπτικές των ελληνικών οίνων στη αγορά της Βόρειας Μακεδονίας

Ως εκ των ανωτέρω, συμπεραίνουμε ότι, μολονότι η Βόρεια Μακεδονία αποτελεί χώρα παραγωγό οίνου με σχετικά καλές επιδόσεις, τόσο από άποψη ποσότητας παραγωγής, όσο και από άποψη ποιότητας και τοπικών ποικιλιών, η εγχώρια αγορά μπορεί να απορροφήσει και εισαγόμενους οίνους, δεδομένης της καταναλωτικής κουλτούρας οίνου.

Θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η ποσότητα και η ποιότητα των εισαγόμενων οίνων είναι συνάρτηση του μεγέθους της αγοράς -ένα μέγεθος συγκριτικά μικρό- καθώς και της καταναλωτικής δύναμης, η οποία φαίνεται να έχει αυξητική τάση, δεδομένων και των θετικών ρυθμών ανάπτυξης, οι οποίοι τείνουν αυξανόμενοι τα επόμενα έτη, σύμφωνα με τις προβλέψεις εγχώριων και διεθνών φορέων (Κεντρική Τράπεζα Βόρειας Μακεδονίας, Παγκόσμια Τράπεζα⁴).

Η δυσκολία για την εισαγωγή ευρωπαϊκών προϊόντων οίνου στην εδώ αγορά είναι το δασμολογικό τείχος, που επιτρέπει η ΣΣΣ στην Βόρεια Μακεδονία να ανεγείρει, έναντι των εισαγωγών οίνου από τα κράτη μέλη της Ε.Ε., μεταξύ των οποίων και των ελληνικών.

⁴ Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της Βόρειας Μακεδονίας θα διαμορφωθεί στο 2,9%, το 2019 και θα ανέλθει έως το 3,8%, το 2023. Βάσει των προβλέψεων της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας αναμένεται να διαμορφωθεί στο 3,5%, το 2019 και στο 3,8%, το 2020.

Εάν δεν υπήρχε αυτός ο προστατευτισμός από πλευράς Βόρειας Μακεδονίας, σύμφωνα με παλαιότερη μελέτη της USAID (2008), οι εισαγόμενοι οίνοι από τις χώρες μέλη της Ε.Ε. θα μπορούσαν να αντιπροσωπεύουν ακόμη και το ένα τρίτο της συνολικής κατανάλωσης. Υπό συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, οι οίνοι της Ε.Ε. θα μπορούσαν να ανταγωνιστούν τόσο την τιμή, όσο και την ποιότητα, προσφέροντας, επίσης, ένα ευρύ φάσμα προτιμήσεων για τον τελικό καταναλωτή.

Υπό τις παρούσες συνθήκες και μέχρι την ενδεχόμενη μελλοντική ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ, το περιθώριο διείσδυσης στην εντόπια αγορά των εισαγόμενων οίνων είναι σχετικά περιορισμένο. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε, υπάρχει αγορά και για εισαγόμενους οίνους, που στοχεύει σε ένα πιο ευκατάστατο καταναλωτικό κοινό (target groups). Επίσης, οι προοπτικές βελτίωσης του εισοδηματικού επιπέδου των ντόπιων καταναλωτών αφήνουν περιθώρια στο μάρκετινγκ για τη διείσδυση διαφοροποιημένων προϊόντων στο πλαίσιο του «εκμοντερνισμού» των καταναλωτικών προτύπων.

Οι ελληνικοί οίνοι έχουν προοπτική διείσδυσης στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας, γιατί διαθέτουν εξαιρετική ποιότητα, γηγενείς ποικιλίες, χαμηλά κόστη μεταφοράς και ασφάλειας, λόγω της γεωγραφικής γειννίασης, καθώς και την εξοικείωση του καταναλωτικού κοινού με τις ελληνικές ετικέτες, λόγω της υψηλής και συχνής επισκεψιμότητας των εντόπιων καταναλωτών στην Ελλάδα. Μεγάλη μερίδα των εδώ καταναλωτών γνωρίζουν τα ελληνικά προϊόντα και θα τα προτιμούσαν σε σχέση με άλλα, εφ' όσον τα έβρισκαν στην εδώ αγορά σε ανταγωνιστικές τιμές.

Εν κατακλείδι και παρά τις δυσκολίες, ο ελληνικός εμφιαλωμένος οίνος θα μπορούσε να τοποθετηθεί στην εδώ αγορά. Τα οινοποιεία που επιθυμούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της αγοράς θα μπορούσαν να δώσουν έμφαση στη βραχυπρόθεσμη διείσδυση στην αγορά και στον μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό, αξιοποιώντας κάθε δυνατότητα προβολής των ελληνικών ετικετών (πχ. στοχευμένες δράσεις προβολής, προωθητικές ενέργειες σε σημεία πώλησης κλπ).

Το Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων είναι πάντοτε πρόθυμο να στηρίξει οποιαδήποτε πρωτοβουλία κριθεί σκόπιμη για την προβολή και την προώθηση των ελληνικών προϊόντων στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας.

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

8.1. Κατάλογος εισαγωγέων αλκοολούχων ποτών και οίνων

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	Δ/ση	Τηλ.	E-mail
GEMAK	Mavrovka lam.A kat 3, Skopje	0038923137500	gemak@gemak.com.mk
ALTEA-MM	Bul.Kiro Gligorov 4, Skopje	0038922400018	info@altea-mm.com
HORECAFORSE	Hristo Tatarcev b.b., Skopje	0038923117512	info@horecaforce.com
TOHEM	Atinska 10, Skopje	0038923215588	info@tochem.com
ATLANTIC TRADE	Sarplaninska b.b., Skopje	0038922034700	
SAMANTA	Jadranska Msgistrala b.b., Skopje	0038922600077	samantha@samantha.com.mk
DENMAK	Jadranska Magistrala b.b., Skopje	0038925205456	denmak@denmak.com.mk
HM SPIRIT	Gjuro Strugar 5, Skopje	0038923298299	office@hms.com.mk

8.2. Κατάλογος υπεραγορών λιανικής πώλησης (Super Markets)

Επωνυμία Εταιρείας	Δ/ση	Τηλ.	E-mail
VERO	M.T.Gologanov, Skopje	+389 2 3220244	loukas.bissias@vero.com.mk
TINEX	3-ta Mak. brigada 56, Skopje	+389 2 2727501	tinex@tinex.com.mk
RAMSTORE	Sv.Kiril I Metodij 13, Skopje	+389 2 3248201	ramstore@ramstore.com.mk
KAM MARKET	Industriska b.b., Skopje	+389 2 3171747	office@kam.com.mk
REPTIL MARKETI	Pandil Siskov 1 lok.1, Skopje	+389 2 2402765	info@reptilmarketi.mk
GRAN PROM ZUR	bul.V.S.Bato 2-a, Skopje	+389 2 2461642	
PRINC	Arhiepiskop Dositej 4, Skopje	+389 78 483112	info@prince.com.mk
STOKOMAK	Dimo Hadzi Dimov 6-b, Skopje	+389 2 2771078	stokomakdiskonti@yahoo.com
KIPPER	Braka Miladinovci b.b., Tetovo	+389 76 361224	
TUS	Jordan Mijalkov 40-a, Skopje	+389 2 3233342	kontakt@tus.com.mk
ELIDA	s.Lubodrag, Kumanovo	+389 31 413330	info@elida.com.mk
ZITO VELES MARKETS	Blagoj Gorev b.b., Veles	+389 43 226990	gorankamcev@zito.com.mk
ZENDOLINO	Leninova 99, Strumica	+389 34 344742	info@zendolino.com.mk
SP MARKET	Rugjer Boskovic 3, Skopje	+389 2 3069550	marketing@skp.mk

8.3. Κατάλογος καταστημάτων πώλησης οίνου (κάβες)

Επωνυμία Εταιρείας	Δ/ση	Τηλ.	E-mail
BIBLIOTEKA	bul.Partizanski Odredi 55/5, Skopje	+389 2 3246023	
BOTTEGA DEL VINO	bul.Partizanski Odredi 64/3-b, Skopje	+389 2 3063592	info@bottegedelvino.com.mk
VINART	Petar Pop Arsov 13A/1, Skopje	+389 2 3212581	vinart@vinart.com.mk
VINORO-ALKOTEKA	bul.Sv.Kliment Ohridski 54, Skopje	+389 70 851932	vinoro.mk@gmail.com
WWW.WINE.MK	Kamnik n.nr., Skopje	+389 2 2521786	support@wine.mk

8.4. Κατάλογος παραγωγών οίνου στην Βόρεια Μακεδονία

Επωνυμία Εταιρείας	Δ/ση	Τηλ.	E-mail
Skovin	15-ti Korpus 3, Skopje	+389 2 3145725	info@skovin.com.mk
File	11-ti Oktomvri 23-a 1/1, Skopje	+389 2 3119784	contact@filovski.com.mk
Pelisterka AD	Koco Racin 97, p.fah 889, Skopje	+389 2 3221109	info@pelisterka.com.mk
Winery Tikvesh	ul.812 br.2, Skopje	+389 2 3175966	contact@tikves.com.mk
Kartal	Boris Trajkovski 34/1-a, Skopje	+389 70 242419	info@kartal.com.mk
Povardarie	Industriska b.b., Negotino	+389 43 361550	komercija@povardarie.com
Bovin	Industriska b.b., Negotino	+389 43 365322	bovin@t.mk
Venec	s.Dolni Disan b.b., Negotino	+389 43 369200	venec@mt.net.mk
Dudin	Aco Adzi Ilov b.b., Negotino	+389 43 368506	info@dudinwinery.com.mk
Vinarija Popov	s.Sopot, Kavadarci	+389 43 551001	popov@popovwinery.com.mk
Tristo Winery	s.Sujaklari, Veles	+389 78 389958	tristo@tristo.com.mk
Popova kula -Vinery	Bulevar na vinoto 1, Demir Kapija	+389 43 367400	contact@popovakula.com.mk
Elenov Winery	Ivo Lola Ribar b.b., Demir Kapija	+389 43 366668	vinarija_elenov@t.mk
Stobi Winery	Avtopat 2, s.Gradsko, Veles	+389 43 215800	info@stobiwinery.mk
Dalvina	Franklin Ruzvelt 22, Skopje	+389 2 3245345	dalvina@dalvina.com.mk
Filovski vinary	11-ti Oktomvri 23-a-1/1, Skopje	+389 2 3133394	contact@filovski.com.mk
Chateau Kamnik	Kamnik n.nr., Skopje	+389 2 2523523	contact@chateaukamnik.com
Imako Vino	Pero Nakov b.b., Skopje	+389 2 2549051	sales@imakovino.com.mk
Vinarija Brzanov	Gjorce Petrov 4, Skopje	+389 75 406116	antonio@brzanov.mk

8.5. Ένωση Παραγωγών Οίνου στην Βόρεια Μακεδονία

Association “Wines of Macedonia”

Address: 810 b.b , 1000 Skopje

Phone: +389 2 3244 097

Mobile: +389 72 239 048

E-mail: info@wom.mk

Web: www.winesofmacedonia.mk

President: Mr. Svetozar Janevski

8.6. Ένωση Οινοχόων Βόρειας Μακεδονίας

Association of sommeliers

Address: Blvd. ASNOM 158-12, 1000 Skopje

Mobile: +389.78.206320

E-mail: avuckovski@gmail.com

Web: <http://www.zsm.mk/>

President: Mr. Aleksandar Vuckovski

8.7. Κλαδικές Εκθέσεις & Εκδηλώσεις στην Βόρεια Μακεδονία

2019

Skopje Wine Expo

Ημερομηνία: 26-28 Σεπτεμβρίου 2019

Τόπος: Στην Κεντρική Πλατεία των Σκοπίων

2018

Vino Fest 2018

Διοργανωτής: Vero Supermarkets

Ημερομηνία: Τέλος Μαΐου

2017

Skopje Wine Salon – Vinodonia 2017

Ημερομηνία: 1-2 Δεκεμβρίου 2017

Web: <http://vinodonia.mk/en/>

Vino skop 2017

Ημερομηνία: 20-24 Σεπτεμβρίου 2017

Διοργανωτής: City of Skopje

Web: <http://www.vinoskop.com/en/>

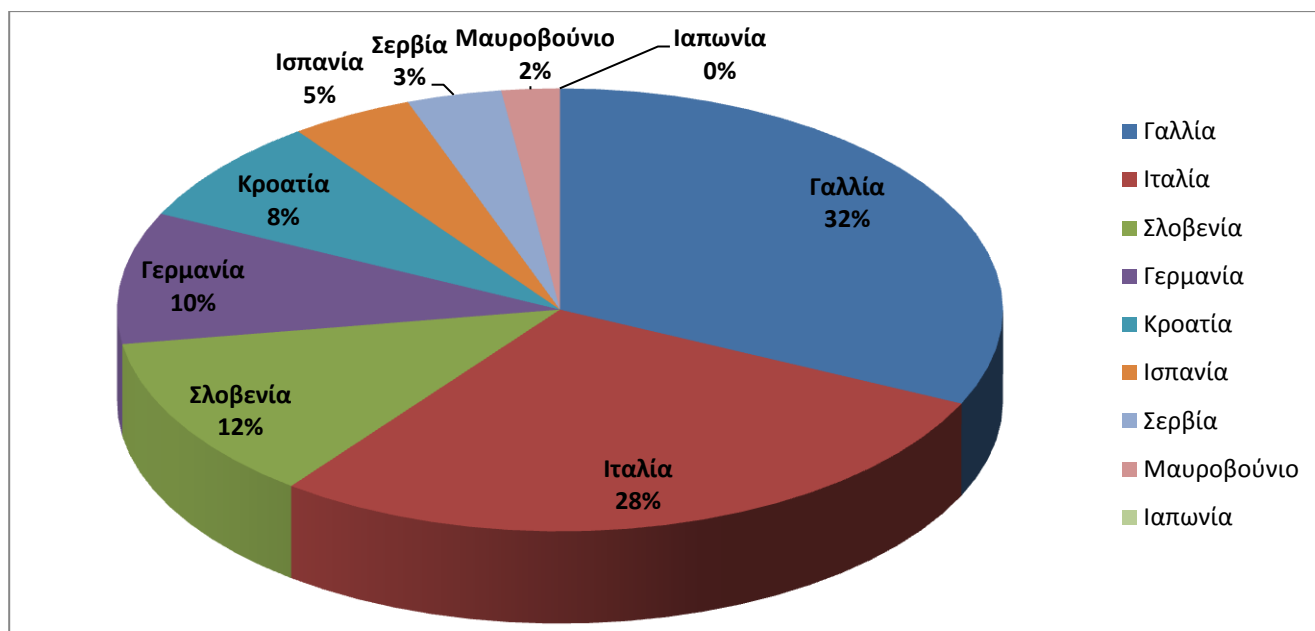

8.8. Στατιστικά στοιχεία εξωτερικού εμπορίου

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ανά χώρα								
(Ταξινόμηση φθίνουσα με βάση την αξία του 2018)								
ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ σε Kg				ΑΞΙΑ σε Ευρώ			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
ΣΥΝΟΛΟ	239.535	186.227	257.113	257.950	482.766	537.672	617.247	584.720
Γαλλία	11.305	15.610	10.107	11.288	210.198	268.515	227.144	186.927
Ιταλία	32.289	35.721	38.195	38.315	111.759	120.818	159.843	166.015
Σλοβενία			6.030	71.667			15.894	71.021
Γερμανία	119.220	19.436	29.848	28.548	87.184	38.329	31.329	56.237
Κροατία		28.841	101.773	59.597		25.386	82.884	45.545
Ισπανία	1.072	969	8.716	7.223	11.097	5.377	34.615	26.258
Σερβία	70.016	34.888	10.004	24.515	39.718	34.231	13.940	20.290
Μαυροβούνιο	1.012	871	1.740	16.796	3.586	3.794	9.180	12.418
Ιαπωνία				1				9
Κόσσοβο			25.473				20.375	
Τσεχική Δημοκρατία			24.200				16.023	
Αργεντινή		176	248			1.303	1.666	
Χιλή	617	315	293		3.455	1.594	1.625	
Ελλάδα	54	117	81		408	1.434	1.118	
Ουγγαρία	2.963	760	315		7.331	1.563	1.040	
Αυστρία	558	293	90		2.362	1.195	571	
Βοσνία και Ερζεγοβίνη		47.028				26.180		
Αυστραλία		414				3.557		
Πολωνία		680				2.428		
Νέα Ζηλανδία	261	72			2.674	1.592		
Νότια Αφρική		36				376		
Βουλγαρία	168				2.994			

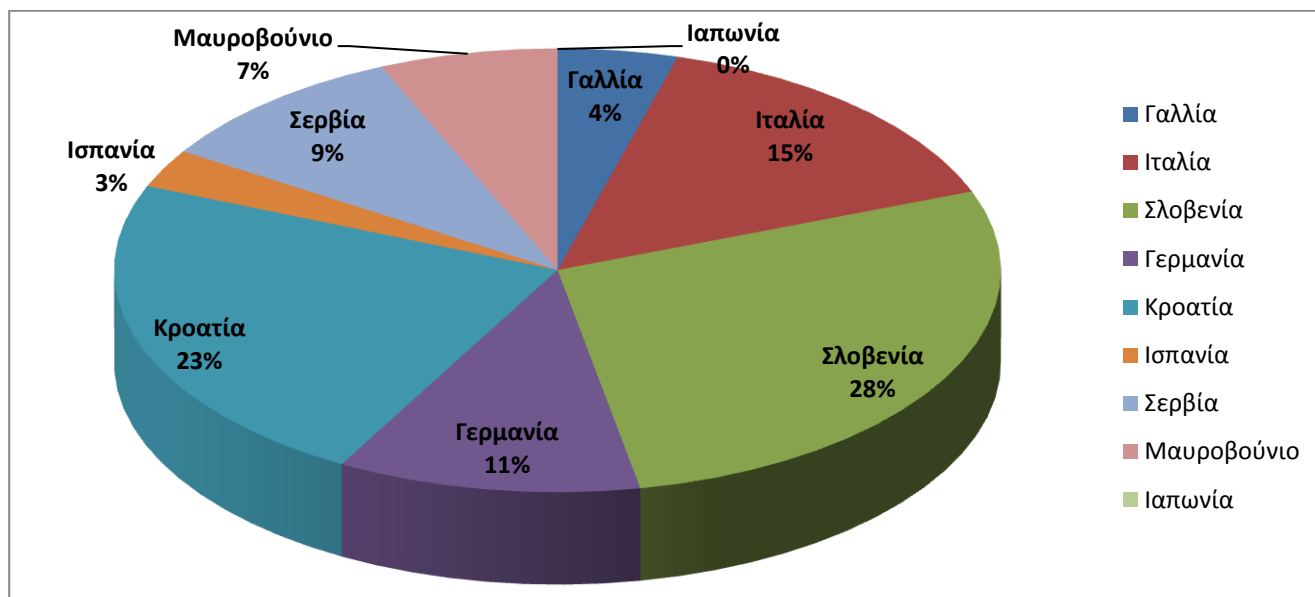
Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

Μερίδιο ανά χώρα (αξίας σε €) για το 2018

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

Μερίδιο ανά χώρα (ποσότητας σε Kg) για το 2018

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ανά κωδικό οίνου

(Ταξινόμηση φθίνουσα με βάση την αξία του 2018)

8/ΨΗΦΙΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ Σ.Ο.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ σε Kg				ΑΞΙΑ σε Ευρώ			
		2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
ΣΥΝΟΛΟ		239.535	186.227	257.113	257.950	482.766	537.672	617.247	584.720
22041098	Κρασιά αφρώδη μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ	40.301	43.131	26.746	77.305	83.344	85.215	57.765	127.718
22041011	Καμπανίτης - Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ	3.508	3.823	4.170	3.014	127.228	141.817	122.803	121.251
22042197	Άλλα Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ (μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Περιεχ. <=2 λίτρα	234	1.288	315	85.237	1.110	4.095	1.825	59.123
22041015	Prosecco - Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ			8.477	8.837			52.191	51.300
22042146	Vallée du Rhône -Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα				549				29.960
22042997	Κρασιά λευκά ΕΕ μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol > 15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.	48.818	70.373	99.447	33.527	21.679	42.962	71.542	26.652
22042127	Trentino, Alto Adige και Friuli - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	752	710	644	1.652	4.739	4.992	4.334	20.975
22042183	Κρασιά λευκά ΕΕ ΑΛΛΑ (μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	18		1.290	5.715	120		4.154	19.715
22042138	Άλλα - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	968	3.252	3.300	3.330	5.200	5.970	22.251	17.272
22042180	Άλλα κρασιά ΕΕ (μη λευκά) ΠΓΕ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	4.157	5.471	3.923	3.442	13.681	19.351	18.903	14.700
22042179	Κρασιά λευκά ΕΕ και ΠΓΕ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	3.290	4.491	7.477	797	16.288	23.896	31.219	12.201
22041093	Άλλα Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ	8.507	8.889	2.148	2.810	47.757	56.828	12.923	11.348
22042297	Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ, μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol >15%. 2 λίτρα < Περιεχ. <= 10 λίτρα.				14.008				9.314
22042193	Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ που είναι ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Περιεχ. <=2 λίτρα	562	787	1.897	2.981	2.258	3.212	6.621	8.501
22042178	Άλλων περιοχών ΕΕ - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	1.243	9.257	2.134	509	17.181	25.967	28.094	8.120

22042998	Κρασιά μη λευκά ΕΕ μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol >15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.			24.200	7.697			16.023	7.411
22042143	Bourgogne (Βουργουνδίας) -Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	113		214	333		715	13.281	6.625
22042167	Trentino και Alto Adige - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα				360				6.214
22041094	Κρασιά αφρώδη ΠΓΕ			755	1.152			2.631	4.319
22042196	Άλλα Κρασιά εκτός ΕΕ (μη λευκά) που είναι ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Περιεχ. <=2 λίτρα	9.696	12.930	30.476	1.125	8.252	18.114	26.399	4.116
22042184	Άλλα Κρασιά ΕΕ (μη λευκά, μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	127	108	1.515	1.073	1.039	1.332	5.555	4.054
22042113	Bourgogne (Βουργουνδίας) - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	558	788	684	171	8.947	10.156	17.349	3.287
22042181	Κρασιά λευκά ΕΕ και ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	674	674	432	674	2.140	2.099	1.122	2.206
22042194	Άλλα Κρασιά εκτός ΕΕ (μη λευκά) που είναι ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Περιεχ. <=2 λίτρα	450	84	1.205	450	1.328	582	6.975	2.054
22042190	Άλλα ΕΕ - Κρασιά ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Vol>15%. Περιεχ. <=2 λίτρα			351	81			10.299	2.037
22042182	Άλλα Κρασιά ΕΕ (μη λευκά) ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα		680	630	215		2.428	3.158	1.518
22041091	Asti spumante - Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ	603	270	288	180	4.201	2.026	2.104	1.254
22042128	Veneto - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα				270				1.078
22042198	Άλλα Κρασιά εκτός ΕΕ (μη λευκά, μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Περιεχ. <=2 λίτρα	383	3.363	3.411	456	2.345	7.427	6.798	397
22042144	Beaujolais -Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα			45				371	
22042983	Κρασιά λευκά ΕΕ μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol <=15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.		85				754		
22042109	Κρασιά μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Περιεχ. <=2 λίτρα	90	2.565			1.080	4.856		

22042166	Toscana (Τοσκάνης) - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	338	180			4.540	1.639		
22041096	Κρασιά αφρώδη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ	603		360		1.273		1.059	
22042994	Κρασιά μη λευκά εκτός ΕΕ, ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Vol >15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.		2.148	23.960			2.052	13.396	
22042142	Bordeaux (Μπορντό) - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	945	1.890	630		39.005	58.737	41.111	
22042996	Κρασιά μη λευκά εκτός ΕΕ, ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol >15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.	100.200				51.261			
22042984	Κρασιά μη λευκά ΕΕ μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol <=15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.	400	25			1.203	261		
22042991	Κρασιά ΕΕ, μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ. Vol > 15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.		9				102		
22042195	Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ που είναι ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Περιεχ. <=2 λίτρα	11.502	8.640	5.006		9.787	8.782	5.536	
22042107	Κρασιά ΠΓΕ. Περιεχ. <=2 λίτρα			180				758	
22042106	Κρασιά ΠΟΠ. Περιεχ. <=2 λίτρα			420				2.407	
22042134	Renedés - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	45	68			270	391		
22042174	Renedés - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	45	135			343	914		
22042176	Rioja - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	518		383		5.167		6.290	

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ανά κωδικό οίνου και χώρα

ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΟ 8ΨΗΦΙΟΙ	ΧΩΡΕΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ σε Kg				ΑΞΙΑ σε Ευρώ			
		2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
22041098	ΣΥΝΟΛΟ	40.301	43.131	26.746	77.305	83.344	85.215	57.765	127.718
Κρασιά αφρώδη μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ	Γερμανία	19.020	19.148	5.393	28.548	35.923	37.472	15.810	56.237
	Ιταλία	18.691	21.666	21.353	23.117	35.079	37.485	41.955	51.576
	Γαλλία	212	1.557		3.398	6.201	8.695		8.801
	Σερβία				21.810				8.629
	Ισπανία				432				2.475
	Ουγγαρία	2.378	760			6.141	1.563		
2204101100	ΣΥΝΟΛΟ	3.508	3.823	4.170	3.014	127.228	141.817	122.803	121.251
Καμπανίτης - Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ	Γαλλία	3.458	3.823	3.855	3.014	125.507	141.817	121.763	121.251
	Βουλγαρία	50				1.721			
	Ουγγαρία			315				1.040	
2204219700	ΣΥΝΟΛΟ	234	1.288	315	85.237	1.110	4.095	1.825	59.123
Άλλα Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ (μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Περιεχ. <=2 λίτρα	Σλοβενία				65.257				43.819
	Κροατία				19.068				14.511
	Σερβία		815		912		1.410		793
	Αργεντινή		158	90			1.061	606	
	Αυστραλία		135				765		
	Χιλή	234	180	225		1.110	859	1.219	
2204101500	ΣΥΝΟΛΟ			8.477	8.837			52.191	51.300
Prosecco - Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ	Ιταλία			8.477	8.837			52.191	51.300
2204214600	ΣΥΝΟΛΟ				549				29.960
Vallée du Rhône -Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Γαλλία				549				29.960

2204299700	ΣΥΝΟΛΟ	48.818	70.373	99.447	33.527	21.679	42.962	71.542	26.652
Κρασιά λευκά ΕΕ μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol > 15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.	Κροατία		22.895	99.447	23.540		16.156	71.542	13.219
	Σερβία	48.818	450		1.071	21.679	626		8.141
	Μαυροβούνιο				8.916				5.292
	Βοσνία και Ερζεγοβίνη		47.028				26.180		
2204212700	ΣΥΝΟΛΟ	752	710	644	1.652	4.739	4.992	4.334	20.975
Trentino, Alto Adige και Friuli - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Ιταλία	752	710	644	1.652	4.739	4.992	4.334	20.975
2204218300	ΣΥΝΟΛΟ	18		1.290	5.715	120		4.154	19.715
Κρασιά λευκά ΕΕ ΑΛΛΑ (μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Ισπανία			1.290	5.715			4.154	19.715
	Ελλάδα	18				120			
2204213800	ΣΥΝΟΛΟ	968	3.252	3.300	3.330	5.200	5.970	22.251	17.272
Άλλα - Κρασιά λευκά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Σλοβενία			1.801	2.475			6.737	11.738
	Ιταλία	270		711	855	1.289		4.216	5.534
	Αυστρία	468	293			1.615	1.195		
	Γαλλία	23	212	720		343	3.162	11.053	
	Ισπανία		68	68			209	245	
	Νέα Ζηλανδία	207				1.953			
	Σερβία		2.679				1.404		
2204218000	ΣΥΝΟΛΟ	4.157	5.471	3.923	3.442	13.681	19.351	18.903	14.700
Άλλα κρασιά ΕΕ (μη λευκά) ΠΓΕ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Γαλλία	4.130	4.994	2.942	2.834	13.419	16.250	10.374	9.182
	Ιταλία	27	315	900	608	262	2.703	7.411	5.518
	Γερμανία		90				226		
	Ελλάδα			81				1.118	
	Ισπανία		72				172		

2204217900	ΣΥΝΟΛΟ	3.290	4.491	7.477	797	16.288	23.896	31.219	12.201
Κρασιά λευκά ΕΕ και ΠΓΕ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Ιταλία	2.858	3.825	1.616	797	14.832	20.249	9.578	12.201
	Γαλλία	432				1.456			
	Γερμανία		198				631		
	Ισπανία		468	5.460			3.016	18.522	
	Σερβία			401					3.119
2204109300	ΣΥΝΟΛΟ	8.507	8.889	2.148	2.810	47.757	56.828	12.923	11.348
Άλλα Κρασιά αφρώδη ΠΟΠ	Σλοβενία			289	2.810			1.194	11.348
	Γαλλία		294				6.800		
	Ισπανία	293				4.539			
	Ιταλία	8.214	8.595	1.859		43.218	50.028	11.729	
2204229700	ΣΥΝΟΛΟ				14.008				9.314
Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ, μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΛΙΛΙΑΚΑ. Vol >15%. 2 λίτρα < Περιεχ. <= 10 λίτρα.	Κροατία				14.008				9.314
2204219300	ΣΥΝΟΛΟ	562	787	1.897	2.981	2.258	3.212	6.621	8.501
Κρασιά λευκά εκτός ΕΕ που είναι ΠΟΠ ή ΠΓΕ. Περιεχ. <=2 λίτρα	Κροατία			1.317	2.981			3.867	8.501
	Μαυροβούνιο	562	787	580		2.258	3.212	2.754	
2204217800	ΣΥΝΟΛΟ	1.243	9.257	2.134	509	17.181	25.967	28.094	8.120
Άλλων περιοχών ΕΕ - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Γαλλία	873	1.265	585	315	13.180	20.084	10.720	5.615
	Ιταλία	145	50	896	194	2.502	681	10.751	2.505
	Ισπανία	171	158	90		778	675	420	
	Κροατία			563				6.203	
	Νέα Ζηλανδία	54				721			
	Σερβία		7.784				4.527		
2204299800	ΣΥΝΟΛΟ			24.200	7.697			16.023	7.411
Κρασιά μη λευκά ΕΕ μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Vol >15%. Περιεχ. > 10 λίτρα.	Μαυροβούνιο				7.430				5.072
	Σερβία				266				2.330
	Ιαπωνία				1				9
	Τσεχική Δημοκρατία			24.200				16.023	

2204214300	ΣΥΝΟΛΟ		113	214	333		715	13.281	6.625
Bourgogne (Βουργουνδίας) -Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Γαλλία		113	214	333		715	13.281	6.625
2204216700	ΣΥΝΟΛΟ				360				6.214
Trentino και Alto Adige - Άλλα (μη λευκά) κρασιά ΠΟΠ. Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Ιταλία				360				6.214
2204109400	ΣΥΝΟΛΟ			755	1.152			2.631	4.319
Κρασιά αφρώδη ΠΓΕ	Ιταλία				1.152				4.319
	Σλοβενία			755				2.631	
2204219600	ΣΥΝΟΛΟ	9.696	12.930	30.476	1.125	8.252	18.114	26.399	4.116
Άλλα Κρασιά εκτός ΕΕ (μη λευκά) που είναι ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ. Περιεχ. <=2 λίτρα	Σλοβενία				1.125				4.116
	Αργεντινή		18				242		
	Αυστραλία		90				1.317		
	Ιταλία			5				16	
	Κόσσοβο			25.473				20.375	
	Κροατία		5.946					9.230	
	Νέα Ζηλανδία		36					944	
	Νότια Αφρική		18					188	
	Σερβία	9.696	6.822	4.998			8.252	6.193	6.008
2204218400	ΣΥΝΟΛΟ	127	108	1.515	1.073	1.039	1.332	5.555	4.054
Άλλα Κρασιά ΕΕ (μη λευκά, μη ΠΟΠ, μη ΠΓΕ, μη ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΑ). Vol <=15%. Περιεχ. <=2 λίτρα	Ισπανία			1.425	1.073			4.984	4.054
	Αυστρία	90		90		747		571	
	Βουλγαρία	1				4			
	Ελλάδα	36	108			288	1.332		

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ανά χώρα

ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ σε Ευρώ				ΜΕΡΙΔΙΟ ΧΩΡΑΣ 2018
	2015	2016	2017	2018	
Grand Total	39.306.586	47.856.701	46.340.955	50.986.871	100%
Σερβία	13.292.155	15.177.084	14.340.279	14.540.589	29%
Γερμανία	7.370.844	10.145.807	9.181.649	10.946.004	21%
Κροατία	8.974.275	11.216.136	9.003.436	8.538.501	17%
Βοσνία και Ερζεγοβίνη	1.941.105	2.547.798	2.564.832	3.367.794	7%
Σλοβενία	2.298.423	2.129.038	2.443.438	2.379.504	5%
Κίνα	931.297	1.294.775	1.731.427	1.803.733	4%
Βουλγαρία	503.459	385.216	643.610	1.496.572	3%
Σλοβακία	98.653	756.598	1.004.623	1.273.135	2%
Μαυροβούνιο	604.348	731.540	1.115.819	1.093.375	2%
Κόσσοβο	312.536	344.956	502.836	826.309	2%
Τσεχική Δημοκρατία	330.736	257.778	630.639	637.541	1%
Καναδάς	337.669	181.266	570.585	544.908	1%
Πολωνία	178.081	284.148	461.604	527.741	1%
ΗΠΑ	338.894	624.838	275.748	419.302	1%
Ρουμανία	46.679	3.463	206.060	403.536	1%
Αλβανία	188.092	259.833	294.078	339.979	1%
Ιαπωνία	251.440	116.737	140.998	226.782	0,4%
Ολλανδία	147.126	169.626	193.915	197.981	0,4%
Ιταλία	94.174	195.903	161.400	166.117	0,3%
Ελλάδα		6.136	26.813	154.122	0,3%
Ελβετία	74.693	113.310	119.363	138.185	0,3%
Λιθουανία	31.922	18.063	22.444	129.993	0,3%
Βέλγιο	35.245	60.575	165.274	127.492	0,3%
Λετονία	88.597	63.274	56.873	104.951	0,2%
Ρωσία	353.601	462.700	80.851	89.354	0,2%
Δανία	141.713	59.661	98.846	85.810	0,2%
Χονγκ Κονγκ		14.439	11.817	81.070	0,2%
Ισπανία				78.673	0,2%
Ηνωμένο Βασίλειο	92.281	56.102	34.763	73.940	0,1%
Αυστραλία	44.208	84.956	82.091	70.810	0,1%
Νορβηγία	69.056	4.580	11.059	39.249	0,1%
Γαλλία	9.589	5.893	10.636	31.263	0,1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ανά χώρα στον κωδικό ΣΟ 220421
(11 πρώτες χώρες του 2018 ήτοι το 95%)

Δασμολογική κλάση 220421: Κρασιά σε δοχεία έως 2 λίτρα

ΧΩΡΕΣ	2015	2016	2017	2018	ΜΕΡΙΔΙΟ 2018
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	20.786.996	22.069.940	21.844.790	25.520.296	100%
Σερβία	6.835.720	7.038.959	6.788.911	8.630.234	34%
Κροατία	5.142.454	5.453.303	4.835.557	5.078.807	20%
Βοσνία και Ερζεγοβίνη	1.734.315	2.284.535	2.289.967	2.945.549	12%
Σλοβενία	1.959.044	1.751.597	1.824.106	1.839.272	7%
Κίνα	820.414	1.075.808	1.673.262	1.673.095	7%
Βουλγαρία	498.686	366.938	598.527	881.030	3%
Γερμανία	814.448	756.304	707.884	751.810	3%
Μαυροβούνιο	563.299	676.182	720.133	740.915	3%
Κόσσοβο	283.945	305.950	425.920	701.327	3%
ΗΠΑ	335.047	624.838	275.748	419.302	2%
Αλβανία	168.245	182.420	226.109	286.373	1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ανά χώρα στον κωδικό ΣΟ 220429
(10 πρώτες χώρες του 2018 ήτοι το 95%)

Δασμολογική κλάση 220429: Κρασιά σε δοχεία άνω των 10 λίτρων

ΧΩΡΕΣ	2015	2016	2017	2018	ΜΕΡΙΔΙΟ 2018
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	18.504.183	25.664.505	21.953.871	22.528.838	100%
Γερμανία	6.556.396	9.389.503	8.471.937	10.177.028	45%
Σερβία	6.449.231	8.015.869	7.091.793	5.496.424	24%
Κροατία	3.831.821	5.762.833	2.508.762	1.878.069	8%
Σλοβακία	64.847	716.005	981.996	1.273.135	6%
Τσεχική Δημοκρατία	248.923	199.496	568.392	534.661	2%
Καναδάς	254.379	170.010	514.757	476.166	2%
Βουλγαρία	4.773	18.278	26.582	446.370	2%
Ρουμανία	46.679		206.060	402.899	2%
Πολωνία	71.718	172.889	245.877	383.988	2%
Μαυροβούνιο	38.870	55.358	393.509	351.536	2%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας – επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων

8.9 Τιμές πώλησης εγχώριου και εισαγόμενου οίνου σε υπεραγορές Βόρειας Μακεδονίας

SUPERMARKET VERO

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα
1	Υψηλή	1.729 / 28,2	TIKVES DOMAINE LEPOVO Grand Cuvee	1.409 / 22,9	TIKVES DOMAINE LEPOVO CHARDONNAY	1.409 / 22,9	TIKVES DOMAINE LEPOVO
2	Μεσαία	395 / 6,4	TIKVES VRANEC	531 / 8,6	BOVIN MUSKAT	535 / 8,7	BOVIN ANNA MARIJA
3	Χαμηλή	115 / 1,9	STOBI MAKEDONSKO CRVENO	114 / 1,8	TIKVESKO BELO (1L)	115 / 1,9	STOBI ROSE (1L)

No	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/€)	Ετικέτα
1	Υψηλή	2.250 / 36,6	PLANTAZE BARRIQUE VRANAC (MONTENEGRO)	1.765 / 28,7	CHATEAU GOURDON TERRASSE DU SOLEIL (FRANCE)	1.159 / 18,9	CADET D' OC BARON PHILIPPE DE ROTHSCHILD (FRANCE)
2	Μεσαία	739 / 12	SANTA DIGNA MERLOT (CHILE)	689 / 11,2	GAVI – PRINCIPESSA GAVIA (ITALY)	819 / 13,3	MAPU BARON PHILIPPE DE ROTHSCHILD (FRANCE)
3	Χαμηλή	275 / 4,5	JP CHENET CABERNET - SYRAH (FRANCE)	275 / 4,5	JP CHENET COLOMBART - CHARDONNAY (FRANCE)		

SUPERMARKET RAMSTORE

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	1.455 / 23,7	TIKVES BAROVO DRY RED WINE	1.455 / 23,7	TIKVES BAROVO DRY WHITE WINE	499 / 8,1	TIKVES ALEXANDRIA Cuvee
2	Μεσαία	450 / 7,3	ΡΟΡΟV VRANEC - CABERNET	482 / 7,8	BOVIN SYMPHONY	225 / 3,7	STOBI ROSE
3	Χαμηλή	118 / 1,9 (1L)	STOBI VRANEC VILAVOR	118 / 1,9 (1L)	SKOVIN SMEDEREVKA	119 / 1,9	STOBI ALLEGRO

No	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή	Ετικέτα
1	Υψηλή	3.556 / 57,8	CASTELGIOCONDO BRUNELLO DI MONTALCINO ΠΓΕ (ITALY)	1.109 / 18	ALMA AZUL (SPAIN)		
2	Μεσαία	892 / 14,5	BOURGOGNE PINOT NOIR (FRANCE)	769 / 12,5	BOURGOGNE ALIGOTE (FRANCE)		
3	Χαμηλή	355 / 5,77	JP CHENET CABERNET - MERLOT(FRANCE)	279 / 4,5	J.P. CHENET (FRANCE)		

SUPERMARKET TINEX DELICATESSEN

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	3.452/ 56,1	KAMNIK TERROIR VRANEC	1.065/ 17,3	KAMNIK CHARDONNAY	410 / 6,7	ALEXANDRIA CUVEE TIKVES
2	Μεσαία	650 / 10,6	STOBI VERITAS VRANEC	410 / 6,7	TIKVES ALEXANDRIA CHARDONNAY	295 / 4,8	POPOV PRESTIGE ROSE
3	Χαμηλή	247 / 4	TIKVES ALEXANDRIA CABERNET SAUVIGNON	106 / 1,7	TIKVES SMEDEREVKA	106 / 1,7	TIKVES ROSE SEMI DRY

No	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	3499 / 57	APOLLONIO ΠΓΕ (ITALY)	2.290 / 37,3	VODOPIVEC SOLO (ITALY)		
2	Μεσαία	1.599 / 21,2	NAUNA SCHOLA SARMENTI (ITALY)	959 / 15,6	PRINKIPESSA GAVIA BANFI (ITALY)	639 / 10,4	MASSEREI SCHOLA SARMENTI (ITALY)
3	Χαμηλή	249 / 4,1	JP CHENET CABERNET - SYRAH (FRANCE)	419 / 6,8	PEPENERO BIANCO ΠΓΕ (ITALY)		

SUPERMARKET KAM

No	ΕΓΧΩΡΙΑ	Κόκκινο		Λευκό		Ροζέ	
		Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα	Τιμή (DEN/ €)	Ετικέτα
1	Υψηλή	315/ 5,1	TIKVES VRANEC	209/ 3,4	TIKVES BELO		
2	Μεσαία	105/ 1,7	GRANDE VRANEC (1,5 LT)	195/ 3,2	IMAKO (3L)	199 3,2	SKOVIN
3	Χαμηλή	99/ 1,6	GROZD HAMBURG MUSKAT (2 LT)	87/ 1,4	GRANDE SMEDEREVKA (2 LT)		